

Sygn. akt III RC 89/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Otwocku – III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Mariola Drabik

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Kurdej

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2019 r. w Otwocku

na rozprawie

sprawy z powództwa P. G.

przeciwko S. G.

o wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego

1. oddała powództwo,
2. pozostawia powoda przy kosztach przez niego poniesionych.

Sygn. akt III RC 89/18

UZASADNIENIE

P. G. pozwem z dnia 14 marca 2018 roku wniósł o uchylenie jego obowiązku alimentacyjnego z dniem wniesienia powództwa wobec syna S. G., ustalonego na kwotę po 500 zł. miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 13 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt III RC 368/13.

(d. pozw – k. 2-4)

Pozwany S. G. w odpowiedzi na pozew z dnia 10 czerwca 2018 r. wniósł o oddalenie powództwa w całości.

(d. odpowiedz na pozew - k. 9-10)

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. G. ur. (...) pochodzi ze związku (...). Obecny obowiązek alimentacyjny powoda wobec syna ustalony został wyrokiem Sądu Rejonowego w Otwocku z dnia 13 lutego 2014 r. w sprawie o sygn. akt III RC 368/13. P. G. pozostawał bez pracy, był zarejestrowany w (...) (stosunek pracy ustał z dniem 22.01.2013r.), po rejestracji w Urzędzie Pracy uzyskał prawa do zasiłku (646 zł.) na okres 6 miesięcy, t.j. do dnia 30.09.2013r. Na dzień orzekania w sprawie III RC 368/13 powód nie posiadał prawa do zasiłku, w związku z czym w utrzymaniu rodziny pomagała powodowi żona podejmując prace dorywcze (np. przy zbiorach kalafiorów). P. G. przed rejestracją w Urzędzie Pracy był zatrudniony w firmie (...) z siedzibą w K. na stanowisku mechanik na cały etat od dnia 13.09.2011r. Powód nabył od Agencji Rynku Rolnego nieruchomość o pow. 90 arów za kwotę 9230 zł., którą wpłacał w ratach miesięcznych po 823 zł. Powód miał na utrzymaniu dwóch synów: D. i K. G.. Decyzją Wójta gminy S. otrzymywał zasiłki rodzinne w kwocie po 106 zł.

miesięcznie na dziecko oraz jednorazowy dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego w kwocie po 100 zł. na każdego z małoletnich.

Małoletni P. G. miał 16 lat, był uczniem Technikum Ekonomicznego o profilu wojskowo-policyjnym, zgodnie ze swoimi zainteresowaniami. Mieszkał z matką A. K. w wynajętym mieszkaniu, za które matka płaciła 850 zł. miesięcznie. Matka małoletniego była zatrudniona w Zakładzie Produkcji (...) na stanowisku cholewkarz z wynagrodzeniem miesięcznym 1147 zł. netto miesięcznie. (d. k. 6, k.18-20, k.23, k.24-25, k.31-34, k.36-39 akt sprawy IIIIRC368/13)

Sąd Rejonowy w Otwocku postanowieniem z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie I. N. 210/14 pozbawił P. G. władzy rodzicielskiej nad S. G.. Strony postępowania do dzisiejszego dnia nie utrzymują ze sobą kontaktu (postanowienie z dn. 26.02.2015 r. – k. 25)

Zdaniem powoda od czasu orzeczenia o aktualnym obowiązku alimentacyjnym, znacznie pogorszyła się jego sytuacja zdrowotna i majątkowa. Powód był zatrudniony na stanowisku mechanika od dnia 03.11.2017r. do 11.03.2019r. w firmie (...) w W. na cały etat z wynagrodzeniem w wysokości ok. 2 100 zł brutto miesięcznie (świadczenie pracy-k.90 akt). Na dzień 6 grudnia 2018r. powód był zatrudniony na stanowisku mechanika w G. K. i zarabiał 1600-1700 zł. netto. Miał tam przez pracodawcę zapewnioną kwaterę oraz wyżywienie (zeznania strony na k.47akt). W marcu 2019r.stosunek pracy z powodem został rozwiązany na zasadzie porozumieniem stron (zeznanie powoda-k.87 akt). Od 2 kwietnia 2019 r. jest zarejestrowany w Urzędzie Pracy jako bezrobotny bez prawa do zasiłku. P. G. ma 46 lat, zawód wyuczony-ślusarz, spawacz. Mieszka w swoim domu o pow.68 m.kw. z żoną oraz dziećmi: D. G. (lat 17) oraz K. G. (lat15). Rodzina powoda nadal pozostaje pod opieką (...) i otrzymuje zasiłki rodzinne. Małoletnie dzieci powoda otrzymały warunkowe stypendia szkolne na zasadzie refundacji za okres od września do grudnia 2018r. po 120 zł. miesięcznie na ucznia-k.76 akt. Powód nie utrzymuje kontaktów z synem S. G.. W 2018r. powód wykazał w zeznaniu podatkowym (...) dochód roczny 23531 zł. brutto (k.66 akt). Powód od 10 lat jest leczony z powodu dolegliwości kolana prawego, z uwagi na progresję zmian chorobowych (cechy gonartrozy) wymaga dalszego leczenia i rehabilitacji- zaświadczenia lekarskie, dokumentacja medyczna dotycząca leczenia na k.68-75 akt. W styczniu 2019 r. powód doznał urazu; pęknięcia łąkotki kolana oraz zdiagnozowano mu pierwotną obustronną gonartrozę. W związku z leczeniem ponosi miesięcznie koszty: 40 zł – lek S. oraz 50 zł – fiołka kwasu hialuronowego. Nadto powinien przyjmować zastrzyki (ok. 400 zł.). Rodzina powoda otrzymuje zasiłki „500+” w łącznej kwocie 1 000 zł miesięcznie. Ich miesięczne wydatki wynoszą: 150 zł – prąd, 75 zł - woda i kanalizacja, 40 zł – wywóz nieczystości, 49 zł – Internet. Jest właścicielem działki leśnej, skąd pozyskuje drewno na opał – roczny koszt to 800 zł.

(d. przesłuchanie P. G. – k. 46-47 i 84-85, rachunki i faktury – k. 64-65, 78, 80-83, PIT – k. 66, zaświadczenie lekarskie – k. 68-75, decyzje– k. 76-77, 79, 89, świadectwo pracy – k. 90)

S. G. ma obecnie 22 lata. Ukończył Technikum Ekonomiczne w O. na kierunku wojskowo-policyjnym. Po zdanej maturze, w październiku 2017 r. rozpoczął studia na Akademii (...) w W. na kierunku logistyka w trybie niestacjonarnym. Opłaty ponosił z otrzymywanego stypendium socjalnego. Naukę kontynuował do marca 2018 r., kiedy zdiagnozowano u niego wrzodziejące zapalenie jelita grubego w postaci ciężkiej. Od czerwca 2018 r. S. G. pozostaje pod stałą opieką lekarza gastroenterologa dr hab. n. med. E. Z. w Centrum Onkologii – Instytutu im. (...) w Poradni P. oraz Oddziału Kliniki (...) w W.. Od stycznia 2019 r. jest zarejestrowany w Urzędzie Pracy bez prawa do zasiłku. Pozwany dotychczas przebył dwie próby leczenia biologicznego, obie zakończyły się niepowodzeniem. Obecnie oczekuje na darowiznę tofacytinibu, zarejestrowanego do leczenia tej choroby w 2018 r., w P. nierefundowanego. Przy obecnej aktywności choroby S. G. wymaga stałego leczenia farmakologicznego oraz częstych kontroli z uwagi na przewlekły charakter i ciężki przebieg choroby. W innym przypadku do rozważenia pozostaje zabieg operacyjny z usunięciem jelita grubego i wylonieniem stomii lub wytworzeniem zbiornika J-pouch, co jednoznacznie przesadza o niepełnosprawności pozwanego. S. G. cierpi on także na inne schorzenia pozostające w związku z głównym schorzeniem – depresję oraz podejrzenie łuszczycy. Pozwany wymaga specjalistycznej wysokobiałkowej diety. W związku z powyższym ponosi on duże wydatki na leczenie, gdyż nie wszystkie leki są refundowane, zaś terminy niektórych wizyt lekarskich są zbyt odległe (dermatolog i proktolog). Pozwany ponosi m.in. następujące koszty: 380 zł – lek B. (wystarcza na 14 dni), 90 zł – lek przeciwdepresyjny D., 200 zł – prywatna wizyta u proktologa, 150 zł –

prywatna wizyta u dermatologa, 300 zł – maści, 70 zł – żelazo, 40 zł – wapń, 40 zł – magnez, 20 zł – witamina C, 200 zł – zioła. S. G. zamieszka z matką i babką macierzystą w mieszkaniu własnościowym o powierzchni 48 m². Pozostaje na utrzymaniu matki. Koszty utrzymania gospodarstwa domowego pozwanego wynoszą: 522 zł/mc – czynsz, 50 zł/mc – gaz, 70 zł/mc – prąd, 400 zł/mc – rata kredytu hipotecznego (do 2027 r.). Matka pozwanego jest z zawodu cholewkarzem, osiąga zarobki w wysokości 1 680 zł. Ponadto dorabia jako sprzątaczką. Pozwany był zatrudniony na umowę zlecenia od dnia 25.07.2018r. do dnia 21.01.2019r.

Choroba pozwanego jest stale aktywna. Dwie próby leczenia biologicznego zakończyły się niepowodzeniem. Zdaniem lekarza specjalisty dr hab. n. med. Gastroenterologa oraz specjalisty chorób wewnętrznych, pod którego opieką pozostaje S. G. przy obecnej aktywności choroby pozwany nie jest w stanie pracować zawodowo.

(d. zaświadczenia lekarskie – k. 11-25, 43-44, 50, 56, 93, 96-97, zaświadczenie z US – k. 45, decyzja PUP – k. 57, przesłuchanie S. G. – k. 85-87, zaświadczenie lekarza specjalisty z dnia 23.04.2019r-k.93 akt, zaświadczenie ZUS – k. 94-95)

Sąd dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie dokumenty przedstawione przez strony postępowania i załączone do akt sprawy, albowiem wiarygodność tych dokumentów nie była przez strony kwestionowana. Sąd co do zasady uznał za wiarygodne także zeznania powoda i pozwanego, gdyż znajdują odzwierciedlenie w przedstawionej przez nich dokumentacji medycznej. Jednakże Sąd odmówił waloru wiarygodności twierdzeniom powoda, co do utraty przez niego pracy. Z przedstawionych przez P. G. dokumentów – świadectwa pracy oraz decyzji PUP wynika jednoznacznie, iż stosunek pracy powoda nie ustał z powodu redukcji jego stanowiska, ale to pozwany sam wypowiedział stosunek pracy, w związku z czym utracił prawo do zasiłku. Ponadto umowa o pracę, której stroną był powód została zawarta na czas nieokreślony (dokumenty wskazane wyżej).

Zgodnie z art.136 k.r.o. jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była do tych świadczeń zobowiązana bez żadnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty, albo zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustaleniu zakresu świadczeń alimentacyjnych. Mając na uwadze powyższe okoliczności należy stwierdzić, iż po stronie powodowej nie zaistniała przesłanka z art.138 k.r.o. uzasadniająca zmianę obowiązku alimentacyjnego powoda w postaci uchylenie tego obowiązku. Przepis powyższy wskazuje bowiem, iż w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia obowiązku alimentacyjnego. Na podstawie okoliczności sprawy przedstawionych wyżej należy wskazać, iż do zmiany niekorzystnej w sytuacji powoda nie doszło. W szczególności należy mieć na uwadze fakt, iż chodzi w tym wypadku o utratę możliwości zarobkowych i majątkowych strony zobowiązanej do alimentacji sposób trwały (np.orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy).

Zgodnie z art. 133 § 1 kro rodzice są zobowiązani do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba, że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. W doktrynie przyjmuje się, że celem ustalania, czy dziecko może utrzymać się samodzielnie, należy dokonać oceny jego możliwości zarobkowych oraz majątkowych i oceny, czy ich wykorzystanie pozwala na osiągnięcie dochodu wystarczającego na zaspokojenie jego potrzeb życiowych, przy czym ocena ta winna być dokonywana w zasadzie analogicznie do oceny możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, jednakże z uwzględnieniem odrębności związanych z wiekiem dziecka i jego staraniami o zdobycie stosownych kwalifikacji zawodowych (zob. np. J. Wierciński (red)., Komentarz do art. 133 kro. Lexis Nexis).

O zakresie obowiązku alimentacyjnego decydują natomiast usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego (art. 135 § 1 kro). Pojęcia usprawiedliwionych potrzeb nie można jednoznacznie zdefiniować. Rodzaj i rozmiar tych potrzeb jest uzależniony od cech osoby uprawnionej oraz od różnych okoliczności natury społecznej i gospodarczej w których osoba uprawniona się znajduje. Zakres obowiązku alimentacyjnego wyznaczać będą poszczególne sytuacje uprawnionego i zobowiązanego, konkretne warunki społeczno-ekonomiczne oraz cele i funkcje obowiązku alimentacyjnego. Dopiero na tym tle można określić

potrzeby życiowe, materialne i intelektualne uprawnionego (uzasadnienie do tezy IV uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16.12.1987r., II CZP 91/86).

Wskazać jednocześnie należy, iż zgodnie z ugruntowanym już w orzecznictwie poglądem wykładni art. 133 § 1 kro „nie można dokonywać w oderwaniu od art. 96 k.r.o., który nakłada na rodziców obowiązek troszczenia się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i należytego przygotowania go do pracy dla dobra społeczeństwa, odpowiednio do jego uzdolnień. Obowiązek, o którym mowa, nie jest ograniczony przez termin dojścia uprawnionego do pełnoletności. Nie jest również związany ze stopniem wykształcenia w tym sensie, że ustaje z chwilą osiągnięcia przez uprawnionego określonego podstawowego względnie średniego wykształcenia. Należyte przygotowanie do przyszłej pracy zawodowej może również obejmować studia wyższe, jeżeli tylko uzdolnienia dziecka, jego ambicje i wytrwałość okażą się wystarczające do tego, by studia te rozpocząć, kontynuować i pomyślnie zakończyć. Z tej przyczyny w odniesieniu do dzieci, które osiągnęły pełnoletność, należy brać pod rozwagę to, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy ich zdolności oraz cechy charakteru pozwalają na kontynuowanie nauki. Rodzice nie mogą zatem uchylić się od obowiązku alimentowania studiumującego dziecka przez powoływanie się na to, że mogłoby ono już "utrzymać się samodzielnie", gdyby podjęło pracę z chwilą osiągnięcia średniego wykształcenia. Jedynie brak pozytywnych wyników w nauce uzasadniałby ustanie obowiązku alimentacyjnego rodziców” (tak SN w wyroku z dnia 16 lipca 1998 r. sygn. I CKN 521/98).

Zgodnie z orzecznictwem (wyr. SO w Piotrkowie Trybunalskim z 12.5.2014 r., II Ca 224/14, L.) Obowiązek alimentacyjny rodziców względem ich dzieci nie jest ograniczony terminem, a osiągnięcie przez dziecko określonego wieku nie stanowi przesłanki jego uchylecia. Nie ustaje z chwilą osiągnięcia przez alimentowanego określonego wykształcenia. Zależy on jedynie od tego, czy dziecko jest w stanie utrzymać się samodzielnie. Jeżeli chodzi o dzieci, które osiągnęły pełnoletność, brać należy pod uwagę to, czy dokładają starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się, czy wykazują chęć dalszej nauki oraz czy osobiste zdolności i cechy charakteru pozwalają na rzeczywiste kontynuowanie nauki

Jeżeli dziecko dotknięte jest niepełnosprawnościami rodzice mogą być obciążeni obowiązkiem jego utrzymania i wychowania nawet dożywotnio. "Obowiązek alimentacyjny rodziców nie ustaje w ogóle, jeżeli dziecko na skutek kalectwa wrodzonego lub nabytego albo w związku z niedorozwojem umysłowym nie będzie w stanie samodzielnie zdobywać środków utrzymania" [uchw. SN ((...)) z 16.12.1987 r., III CZP 91/86, OSNCP 1988, Nr 4, poz. 42, uzasadnienie tezy V].

Mając powyższe na uwadze, w ocenie Sądu z zebranego w sprawie materiału dowodowego bezspornie wynika, iż S. G. z uwagi na agresywny przebieg choroby nie jest w stanie kontynuować nauki oraz podjąć pracy zawodowej. Pozwany faktycznie pozostaje na utrzymaniu matki oraz korzysta z alimentów zasądzonych od powoda, co umożliwia mu kontynuację leczenia. Pozwany ma 22, ukończył technikum ekonomiczne, rozpoczął studia na kierunku logistyka. Jak sam podkreślił chciałby kształcić się dalej i ukończyć studia. Czynił starania w tym kierunku, jednakże choroba uniemożliwiła realizację tych planów. Pozwany cierpi na wrzodziejące zapalenie jelita grubego w postaci ciężkiej – przeszedł liczne konsultacje lekarskie, odbył wiele terapii, jednakże wszystkie zakończyły się niepowodzeniem. Schorzenie S. G. nie pozwala mu nie tylko na podjęcie pracy zarobkowej, ale wręcz na normalne funkcjonowanie, ponieważ w wyniku choroby pozostaje pod opieką lekarza psychiatry i psychologa z powodu depresji, dodatkowo leczy się z powodu łuszczycy. Nie można zatem zarzucić pozwanemu, iż nie dokłada należytych starań w celu wykonywania obowiązku kontynuacji nauki, czy podjęcia pracy zarobkowej. Powód i zarazem ojciec zobowiązany jest, zdaniem Sądu, w takiej sytuacji do dalszej alimentacji syna. Fakt tymczasowego pozostawiania bez zatrudnienia nie zwalnia powoda z obowiązku alimentacyjnego w szczególności, że jest on na ogół człowiekiem zdrowym, dysponującym sporym doświadczeniem w wykonywanym przez siebie zawodzie mechanika .

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd orzekł jak w sentencji na podstawie powołanych wyżej przepisów prawa.

Rozstrzygnięcie o kosztach oparto na treści art.98 k.p.c.